

Digital vold mod kvinder og piger

INDHOLDSFOR- TEGNEELSE

Indledning

1

Digital vold er en form for kønsbetinget vold

1

Hvad er digital vold mod kvinder og piger?

1

Definition af former for digital vold mod kvinder og piger

2

Datatilgængelighed og forskning

3

Retshåndhævende myndigheders indsatser

4

Konklusioner og anbefalinger

5

Slutnoter

6

Indledning

Internettets stigende udbredelse, den hurtige spredning af mobil information samt den omfattende brug af sociale medier koblet sammen med den eksisterende pandemi af vold mod kvinder og piger ⁽¹⁾ har gjort vold via internettet mod kvinder og piger til et stigende globalt problem med potentielt betydelige økonomiske og samfundsmæssige konsekvenser ⁽²⁾.

Forskning viser ⁽³⁾, at én ud af tre kvinder vil have oplevet en eller anden form for vold i sin levetid, og trods det relativt nye og voksende fænomen med internetkonnektivitet skønnes det, at én ud af ti kvinder allerede har oplevet en eller anden form for digital vold siden sit 15. år ⁽⁴⁾. Adgang til internettet er hurtigt ved at blive en nødvendighed for den økonomiske velfærd ⁽⁵⁾ og ses i stigende omfang som en grundlæggende menneskeret ⁽⁶⁾. Det er derfor afgørende at sikre, at disse digitale offentlige rum er et sikkert og inkluderende sted for alle, også for kvinder og piger.

For bedre at forstå karakteren og eksistensen af digital vold mod kvinder og piger har Det Europæiske Institut for Ligestilling mellem Mænd og Kvinder (EIGE) for nylig gennemført en undersøgelse med det formål at identificere og analysere den eksisterende forskning i forskellige former for digital vold mod kvinder og piger og vurdere tilgængeligheden af undersøgelsesdata og administrative data om fænomenet. Resultaterne af denne forskning og de deraf følgende anbefalinger danner afsæt for dette dokument.

Digital vold er en form for kønsbetinget vold

Hvad er digital vold mod kvinder og piger?

Der er til dato endnu ikke i fuldt omfang udformet begreber og lovgivet om digital vold mod kvinder og piger i EU. Der har heller ikke været gennemført nogen kønsopdelte EU-dækkende undersøgelser af forekomsten af og skader ved digital vold mod kvinder og piger, ligesom der kun i begrænset omfang foregår forskning heraf i de enkelte EU-medlemsstater. Den tilgængelige forskning tyder imidlertid på, at kvinder rammes uforholdsmæssigt hårdere af visse former for digital vold end mænd. F.eks. viste en undersøgelse blandt mere end 9 000 tyske internetbrugere mellem 10 og 50 år, at kvinder havde en væsentligt større sandsynlighed for at have været ofre for sexchikane på nettet og cyberstalking, og at konsekvenserne af disse former for vold var mere traumatiske for ofrene ⁽⁷⁾.

Disse resultater understøttes i en undersøgelse gennemført i 2014 af Pew Research Center i USA ⁽⁸⁾, som konkluderede, at mænd er en smule mere tilbøjelige end kvinder til at opleve relativt »milde« former for internetbaseret chikane (såsom fornærmelser og udskamning), at kvinder (primært unge kvinder mellem 18 og 24 år) i uforholdsmæssigt omfang udsættes for alvorlige former for cyberchikane, dvs. cyberstalking og sexchikane på nettet.

Resultaterne af disse undersøgelser går igen i yderligere forskning i digital vold. De udstiller imidlertid begrænsningerne ved forskning, der ikke tager hensyn til kønsforskelle. Den eksisterende dokumentation peger på, at disse former for vold og de deraf følgende skadevirkninger opleves forskelligt af kvinder og mænd ⁽⁹⁾.

Desuden har eksperter advaret mod at konceptualisere digital vold mod kvinder og piger som et fænomen, der er helt adskilt fra vold i »den virkelige verden«, når det reelt er mere passende at se det som en fortsættelse af fysisk vold. F.eks. følger en partners eller ekspartners cyberstalking det samme mønster som fysisk stalking og udgør derfor vold mod en tæt partner ⁽¹⁰⁾, der blot er faciliteret af teknologi ⁽¹¹⁾. Dokumentation bekræfter denne sammenhæng: En britisk undersøgelse af cyberstalking konkluderede, at over halvdelen (54 %) af sagerne involverede et første møde i en fysisk situation ⁽¹²⁾.

Derudover viser data fra FRA's undersøgelse fra 2014, at 77 % af de kvinder, der har oplevet cyberchikane⁽¹³⁾, også har været udsat for mindst én form for seksuelle og/eller fysiske overgreb fra en partner. 7 ud af 10 kvinder (70 %), der har oplevet cyberstalking⁽¹⁴⁾, har også været udsat for mindst én form for fysiske og/eller seksuelle overgreb fra en partner⁽¹⁵⁾.

Definition af former for digital vold mod kvinder og piger

Der findes forskellige former for digital vold mod kvinder og piger, som omfatter, men ikke er begrænset til, cyberstalking, pornografi uden samtykke (eller »hævnporno«), kønsbetingede nedsættende bemærkninger, »slut-shaming«, uopfordret pornografi, »sextortion«, voldtægt og dødstrusler, »doxing« og elektronisk menneskehandel⁽¹⁶⁾.

I dette dokument vil EIGE's primære fokus være på disse former for digital vold mod kvinder og piger, som kommer tættest på vold i parforholdet, hvilket skyldes vores eksisterende viden om de alvorlige virkninger af vold i parforholdet på ofrene. Hertil hører cyberstalking, cyberchikane og pornografi uden samtykke.

Som med fysisk vold i parforholdet kan digital vold mod kvinder give sig udslag i forskellige former for vold, herunder seksuel, psykologisk og, som stigende tendenser synes at tyde på, økonomisk vold, hvorved offerets nuværende og fremtidige beskæftigelsesstatus kompromitteres på grund af oplysninger, der offentliggøres på internettet. Det kan heller ikke udelukkes, at digital vold kan udvikle sig til fysisk vold. Det vil imidlertid være nødvendigt med yderligere undersøgelser af ofrenes oplevelser af digital vold mod kvinder og piger for bedre at forstå konsekvenserne.

Der findes ikke nogen faste definitioner i EU på disse former for digital vold mod kvinder og piger. Forklaringerne nedenfor er derfor baseret på en gennemgang af litteraturen.

Cyberstalking

Cyberstalking er stalking ved brug af e-mail-, SMS- (eller online)beskeder eller via internettet. Stalking skal involvere gentagne hændelser, som hver for sig måske ikke udgør skadelige handlinger, men som tilsammen undergraver offerets fornemmelse af sikkerhed og giver anledning til stress, frygt eller ængstelse.

Til sådanne handlinger hører:

- at sende e-mails, SMS'er eller straksbeskeder, som er krænkende eller truende

- at poste krænkende kommentarer om respondenter på internettet
- at dele intime billeder eller videoer af respondenter på internettet eller via mobiltelefon.

For at blive betragtet som cyberstalking skal disse handlinger finde sted gentagne gange og være udført af den samme person.

Cyberchikane

Cyberchikane kan antage mange former, men det kan i forbindelse med dette dokument omfatte:

- uønskede seksuelt eksplicitte e-mails, SMS- (eller online)beskeder
- upassende eller krænkende tilnærmelser på sociale netværkssider eller internetchatrum
- trusler om fysiske og/eller seksuelle overgreb pr. e-mail-, SMS- (eller online)beskeder
- hate speech, dvs. sprogbrug, der fornædler, fornærmer, truer eller er rettet mod en enkeltperson, baseret på den pågældendes identitet (køn) og andre karaktertræk (som f.eks. seksuel orientering eller handicap).

Pornografi uden samtykke

Også kendt som cyberudnyttelse eller »hævnporno« dækker pornografi uden samtykke over distribution på nettet af seksuelt eksplicitte billeder eller videoer uden den afbildede persons samtykke. Gerningsmanden er ofte en ekspartner, der tilegner sig billeder eller videoer fra et tidligere forhold med det forsæt at udskamme og ydmyge offeret offentligt som hævn for et afsluttet forhold. Dog er gerningsmændene ikke altid nødvendigvis partnere eller ekspartner, og motivet er ikke altid hævn. Billeder kan også skaffes ved at hacke sig ind på offerets computer, konti på sociale medier eller en mobiltelefon og kan have til formål at påføre egentlig skade på offerets virkelige tilværelse (som f.eks. at få den pågældende fyret fra sit job).

Der har i de seneste år været offentliggjort adskillige tilfælde med kvindelige ofre for pornografi uden samtykke i EU's medlemsstater og USA, og flere af disse ofre har efterfølgende begået selvmord som følge heraf⁽¹⁷⁾. Forskning viser, at op mod 90 % af ofrene for hævnporno er kvinder⁽¹⁸⁾, og at antallet af sager er stigende⁽¹⁹⁾. Der findes også et stigende antal websteder for deling af hævnporno, hvor brugere kan sende billeder og personlige oplysninger, såsom offerets adresse, arbejdsgiver og links til onlineprofiler⁽²⁰⁾.

En anden tendens beslægtet hermed, og som har tilsvarende ødelæggende virkninger for ofre, er live visning af seksuelle overgreb og voldtægter via sociale medier. Der har i 2017 allerede været to højtprofilerede sager, den ene i Sverige og den anden i USA, af ofre, hvis voldtægt blev streamet live ved hjælp af »Facebook Live«-funktionen ⁽²¹⁾.

Datatilgængelighed og forskning

Der findes kun spredte tilgængelige data om digital vold mod kvinder og piger i EU, og der vides følgelig kun meget lidt om den faktiske andel af ofre for digital vold mod kvinder og piger og om de deraf følgende skadevirkninger. De bedste oplysninger på EU-niveau kommer fra Det Europæiske Agentur for Grundlæggende Rettigheder (FRA) og dets europæiske undersøgelse af vold mod kvinder (2014), som også omfattede spørgsmål om cyberstalking ⁽²²⁾ og internetchikane ⁽²³⁾. Da denne undersøgelse dog var den første, hvor der blev indsamlet data om disse former for digital vold mod kvinder og piger i EU, er der ikke nogen måde, hvorpå udviklingen af fænomenet og tendenserne med hensyn til antallet af ofre kan spores over tid.

Bortset fra en (dansk) undersøgelse fra 2008 har det ikke været muligt at identificere nogen nationalt repræsentative undersøgelser på medlemsstatsniveau om forekomsten af digital vold mod kvinder og piger ⁽²⁴⁾.

I betragtning af, at nogle former for digital vold mod kvinder og piger i de fleste medlemsstater ikke er kriminaliseret, findes der kun få data fra politi eller retsvæsen om fænomenet. I medlemsstater, hvor former for digital vold mod kvinder og piger er kriminaliseret, mangler de indsamlede data en opdeling efter køn af offeret og gerningsmanden og deres indbyrdes relation, hvilket begrænser datenes anvendelighed ⁽²⁵⁾. Denne mangel på data gør det vanskeligt at gennemføre en kønsopdelt analyse af digital vold og en sammenligning mellem internetvold og fysisk vold mod kvinder og piger.

Ud over at få lukket ovennævnte huller vil det være nødvendigt med flere undersøgelser på følgende områder:

1. Brug af onlinereklamer eller -opslag for at lokke kvinder ind i potentielt skadelige situationer (»rekruttering«).
2. Evaluering af alvoren af den skade, som ofre for former for internetvold mod kvinder og piger oplever, og konsekvenserne for deres tilværelse.
3. God praksis med hensyn til politiets og retsvæsnets indsatser over for internetvold mod kvinder og piger, også set fra offerets perspektiv.
4. Identifikation og analyse af risikofaktorer og risikovurderingsprocedurer for at forebygge skade og risiko for at blive offer igen.

Retshånd- hævende myndigheders indsatser

Flere medlemsstater har for nylig vedtaget lovgivning rettet mod former for digital vold mod kvinder og piger; f.eks. er der i Det Forenede Kongerige, Frankrig, Malta og Tyskland gennemført bestemmelser, der kriminaliserer hævnporno, og politikker afventer i øjeblikket godkendelse i Irland og Slovenien. Selv om dette er skridt i den rigtige retning, viser undersøgelser, at de nuværende politikker i EU ikke er i stand til i tilstrækkeligt omfang at tage højde for de sociale og psykosociale skadevirkninger af brugen af seksuelt ladet billedmateriale til at chikanere, tvinge eller afpresse kvinder ⁽²⁶⁾.

Derudover afslører forskning, at retsvæsenets reaktion i forhold til kvindelige ofre for digital vold er utilstrækkelig. Som eksempel kan nævnes, at af de 1 160 tilfælde af hævnporno, der blev indberettet i de første seks måneder efter kriminaliseringen i Det Forenede Kongerige, affødte 61 % ikke nogen yderligere sanktioner over for den formodede gerningsmand ⁽²⁷⁾.

I 2013 indsamlede End Violence against Women Coalition (EVAW) beretninger på en rundbordskonference om håndhævelse og forfølgelse af »vold og chikane« online og berettede om bekymring over, at strafferetslige myndigheder havde en anden, og mindre effektiv, tilgang til digital vold og chikane i forhold til fysisk vold og chikane. Flere deltagere havde selv oplevet »fuldstændigt utilstrækkelige politiske modsvar«, når de berettede om en forbrydelse, der blev udført på nettet ⁽²⁸⁾.

Undersøgelser bekræfter disse bekymringer og afslører kvinders frustration over politimyndigheder, som synes at behandle hver enkelt onlinekommunikation som en diskret handling i stedet for at betragte den som en kumulativ virkning af misbrug ⁽²⁹⁾. Dette afspejler de mere omfattende bekymringer over retsvæsenets reaktion på digital vold mod kvinder og piger (og især vold i parforholdet). Desuden florerer der fortsat holdninger om, at det er offerets skyld, navnlig i sager om hævnporno, hvilket afslører en mangel på forståelse og bevidsthed. Dette hænger sammen med det forhold, at (ifølge en undersøgelse i 2014 i USA) mere end halvdelen af ofrene for stalking og cyberstalking ikke så på deres egen oplevelse som en forbrydelse ⁽³⁰⁾.

Dette utilstrækkelige strafferetlige modsvar kan til dels tilskrives det falske modsætningsforhold mellem digitale og fysiske overgreb mod kvinder og piger, som medfører, at politiet afviser

og nedtoner skadevirkningerne af digital vold mod kvinder og piger og fremstiller ofrenes oplevelser som »hændelser« snarere end som adfærdsmønstre over tid.

Disse resultater afslører, at der er behov for at udarbejde effektive politiske interventioner på både EU- og medlemsstatsniveau, herunder, men ikke begrænset til: uddannelse af medarbejdere inden for politiet og retsvæsenet om digital vold mod kvinder og piger og oplysningskampagner.

God praksis

Lovgivning

I Det Forenede Kongerige blev det i april 2015 gjort strafbart med en strafferamme på op til to års fængsel at dele private seksuelle billeder eller videoer uden den pågældendes samtykke, forudsat at hensigten var at påføre ofrene lidelser ⁽³¹⁾. I september 2016 blev det offentliggjort, at mere end 200 personer var blevet retsfulgt, siden loven trådte i kraft ⁽³²⁾.

I mellemtiden vedtog Frankrig i 2016 »lov om den digitale republik«, som idømmer hårdere straffe til personer, der kendes skyldige i hævnporno. I henhold til den nye lovgivning står lovovertrædere til en toårig fængselsstraf eller en bøde på 60 000 EUR ⁽³³⁾.

Lignende bestemmelser blev håndhævet i Tyskland af en tysk domstol, som i 2014 gjorde det ulovligt at gemme intime billeder af en tidligere partner, efter at denne havde bedt om at få dem slettet ⁽³⁴⁾.

Forskning og interventioner

Det Forenede Kongerige oprettede i 2009 National Centre for Cyber-stalking Research (NCCR) ⁽³⁵⁾, som skal stå for forskning og analyse af forekomsten af digital vold mod kvinder og piger og motiverne bag, virkningerne heraf og en risikovurdering af digital vold mod kvinder og piger. I 2011 offentliggjorde centret resultaterne af en undersøgelse om forekomsten, arten og virkningerne af cyberstalking ⁽³⁶⁾ og er i øjeblikket ved at gennemføre en undersøgelse af virkningerne og forekomsten af hævnporno. Der blev efterfølgende i 2015 oprettet en helpline for ofre for hævnporno, som modtog næsten 2 000 opkald i sine første seks måneder ⁽³⁷⁾.

Fra juli 2017 vil Slovenien lancere projektet »CYBERVAW«, som har til formål at udforme opmærksomhedsskabende og uddannelsesmæssige aktiviteter, der spreder et klart budskab om nultolerance over for vold mod kvinder og piger, med særligt fokus på forebyggelse af kønsbetinget digital vold og cyberchikane som en form for vold mod kvinder og piger ⁽³⁸⁾.

Konklusioner og anbefalinger

Kort sagt er vi ikke på grund af manglende forskning og data på EU-niveau i stand til at sætte tal på forekomsten af eller virkningerne af digital vold mod kvinder og piger i EU. De stadig klarere vidnesbyrd viser imidlertid, at der er tale om et stigende fænomen, der rammer kvinder og piger uforholdsmæssigt, med alvorlige konsekvenser for ofrenes »virkelige« tilværelse til følge. For bedre at kunne bestemme forekomsten af og risikofaktorerne ved samt effektive politiske modsvar på digital vold mod kvinder og piger bør et prioriteret indsatsområde være udviklingen af måle- og kvantificeringsværktøjer vedrørende disse typer handlinger.

Følgende anbefalinger ligger i forlængelse af retsgrundlaget for menneskerettighederne, herunder Istanbulkonventionen, og er baseret på en gennemgang af eksisterende litteratur og dokumentation. De har i sidste instans det sigte at støtte EU's medlemsstater med at forbedre deres institutionelle indsats mod digital vold mod kvinder og piger med det formål at beskytte kvinder og piger både på internettet og fysisk.

1. Der bør formuleres politiske indsats i erkendelse af, at digital vold mod kvinder og piger er en form for overgreb mod kvinder. Strategier for bekæmpelse af digital vold mod kvinder og piger skal ligeledes tage højde for, hvad kvinder, der er ofre for dette fænomen, har at sige.
2. På helt kort sigt bør definitioner af cyberkriminalitet på GD for Migration og Indre Anliggenders websted opdateres, så de medtager former for digital vold mod kvinder og piger, eller bør i det mindste medtage kvindehad i den tredje del af definitionen ⁽³⁹⁾.
3. EU bør tilstræbe at nå til enighed om definitioner på former for digital vold mod kvinder og piger og inkludere disse former for vold i EU's lovgivning, så det sikres, at ofre for digital vold mod kvinder og piger i medlemsstaterne har adgang til domstolsprøvelse og specialiserede støttetjenester.
4. Det bør være et prioriteret indsatsområde at forbedre kønsopdelte data på EU-niveau om forekomsten og skadevirkningerne af digital vold mod kvinder og piger og at udvikle indikatorer til måling af effektiviteten af indgreb.
5. Strategier til bekæmpelse af fænomenet må ikke fratage kvinder og piger deres plads i det brede offentlige rum, som de opnår ved at være på internettet. Den kommende EU-dækkende undersøgelse af kønsbaseret vold bør medtage et spørgsmål om, hvorvidt kvinder har undgået onlinenum af frygt for at blive udsat for internetvold.
6. Der er behov for kvantitativ og kvalitativ forskning, der undersøger systemreaktioner, baseret på et offers perspektiv.
7. Der bør afholdes kurser om digital vold mod kvinder og piger med et kønsperspektiv i politiets indsats mod internetkriminalitet.
8. Der er behov for oplysningskampagner, der informerer kvinder og piger om internetvold, deres juridiske rettigheder og tilgængelige støttetjenester.
9. Der bør udvikles forebyggelsesforanstaltninger, der også omfatter IKT-sektoren, herunder vedtagelse af selvreguleringsstandarder for at undgå skadelig og fastlåste kønsrollemønstre og spredning af nedværdigende billeder af kvinder eller billeder, der forbinder sex med vold.
10. Det er vigtigt, at EU-institutioner og -agenturer, der bekæmper internetkriminalitet, forholder sig til kønsrelaterede former for internetkriminalitet; især lokning eller »rekruttering« af kvinder og piger til skadelige situationer som f.eks. menneskehandel.

Slutnoter

- (1) »Vold mod kvinder« defineres af Europarådet som en »overtrædelse af menneskerettighederne og en form for diskrimination af kvinder, og det omfatter alle former for kønsbetinget vold, som medfører, eller som sandsynligvis medfører, fysisk, seksuel, psykisk eller økonomisk overlast eller lidelse for kvinder, herunder trusler om sådanne handlinger, tvang eller vilkårlig frihedsberøvelse, hvad enten dette sker i den offentlige eller den private sfære« (<https://rm.coe.int/168008482e>).
- (2) UN Broadband Commission for Digital Development (2015): *Cyber Violence Against Women and Girls: A World-Wide Wake-Up Call*. Findes på: http://www.unwomen.org/-/media/headquarters/attachments/sections/library/publications/2015/cyber_violence_gender%20report.pdf?vs=4259
- (3) World Health Organization, Department of Reproductive Health and Research, London School of Hygiene and Tropical Medicine, South African Medical Research Council (2013): *Global and regional estimates of violence against women: prevalence and health effects of intimate partner violence and non-partner sexual violence*. S. 2. Findes på: <http://www.who.int/reproductivehealth/publications/violence/9789241564625/en/>
- (4) Den Europæiske Unions Agentur for Grundlæggende Rettigheder (2014): *Vold mod kvinder: en EU-undersøgelse — Vigtigste resultater*. Luxembourg, Den Europæiske Unions Publikationskontor, s. 104. Findes på: <http://fra.europa.eu/en/publication/2014/violence-against-women-eu-wide-survey-main-results-report>
- (5) Ifølge Delmål 9.C i de bæredygtige udviklingsmål skal det tilstræbes at tilbyde alle adgang til internettet til en overkommelig pris i erkendelse af dets udviklingspotentiale (se: <https://sustainabledevelopment.un.org/sdg9> og <https://www.one.org/us/2015/09/26/the-connectivity-declaration-demanding-internet-access-for-all-and-implementation-of-the-global-goals/>).
- (6) FN's Menneskerettighedsråd (2016). Ikke-bindende resolution. Artikel 32: The promotion, protection and enjoyment of human rights on the internet (fremme, beskyttelse og udøvelse af menneskerettigheder på internettet). Findes på: https://www.article19.org/data/files/Internet_Statement_Adopted.pdf
- (7) Staude-Müller, F.; Hansen, B. og Voss, M. (2012): *How stressful is online victimization? Effects of victim's personality and properties of the incident*. European Journal of Developmental Psychology, 9(2). Findes på: <http://www.tandfonline.com/doi/abs/10.1080/17405629.2011.643170>
- (8) Pew Research Center (2014): *Online Harassment*. Findes på: <http://www.pewinternet.org/2014/10/22/online-harassment/>
- (9) Maple, C.; Shart, E. og Brown, A. (2011): *Cyber stalking in the United Kingdom: An Analysis of the ECHO Pilot Survey*. University of Bedfordshire. Findes på: https://www.beds.ac.uk/_data/assets/pdf_file/0003/83109/ECHO_Pilot_Final.pdf
- (10) »Vold i parforhold« defineres som: et mønster af voldelig adfærd og tvang, herunder fysiske, seksuelle og psykiske handlinger, samt økonomisk tvang, som voksne eller unge kan anvende over for deres intime partnere uden deres samtykke. De dermed forbundne følelser af skam, frygt og hjælpeløshed fører til en lav indberetningsfrekvens og i konsekvens heraf til færre domfældelser. Den største byrde af partnervold påføres af mænd mod deres kvindelige partnere (<http://eige.europa.eu/rdc/thesaurus/terms/1265>).
- (11) Burney, E. (2009): *Making People Behave: Anti-Social Behaviour. Politics and Policy*. Routledge. Og: Chakraborti, N. og Garland, J. (2009): *Hate Crime: Impact, Causes and Responses*. 2. udg. London, Sage Publications Ltd.
- (12) Ifølge et stort antal undersøgelser, herunder Pathé og Mullen (1997), oplever kvinder cyberstalking på en mere traumatisk måde end mænd. (Pathé, M. og Mullen, P.E. (1997): *The impact of stalkers on their victims*. Sammendrag. British Journal of Psychiatry, januar 1997, 170(1) 12-17. Findes på: <https://www.ncbi.nlm.nih.gov/pubmed/9068768#>).
- (13) 11 % af kvinderne har modtaget uønskede, krænkende, seksuelt eksplicitte e-mails eller SMS-beskeder eller upassende og krænkende tilnærmelser på sociale netværksider (FRA (2014): *Vold mod kvinder: en EU-undersøgelse*. Rapport over vigtigste resultater. 29, 95. Findes på: <http://fra.europa.eu/en/publication/2014/violence-against-women-eu-wide-survey-main-results-report>).
- (14) 5 % af alle kvinder i EU har oplevet en eller flere former for cyberstalking fra 15-årsalderen (FRA, 2014: 87). Cyberstalking i dette tilfælde omfattede stalking ved brug af e-mail, SMS'er eller via internettet.
- (15) Statistisk analyse foretaget af EIGE. 1 044 kvinder har været udsat for en eller flere af de tre former for cyberstalking, og ud af disse kvinder har 727 oplevet mindst én eller flere yderligere former for fysiske og/eller seksuelle overgreb fra en partner. Som delvis chikane på internettet har ud af 677 kvinder, der har anført at have været udsat for mindst én af de tre identificerede former for internetchikane, 518 (77 %) tillige oplevet mindst én form for fysiske og/eller seksuelle overgreb fra en intim partner.

- (16) Der findes ingen fælles definitioner på EU-niveau. En forklaring på hver form for digital vold mod kvinder og piger findes her: <http://wmcspeechproject.com/online-abuse-101/>
- (17) Eksempel:
- En italiensk kvinde, Tiziana Cantone, begik selvmord i 2016 som følge af hævnporno. Hun var tidligere blevet fyret fra sit job (<http://www.bbc.com/news/world-europe-37377286>).
 - 15-årige Amanda Todd fra Canada begik selvmord i 2012, efter at en mand spredte billeder af hende på nettet uden hendes samtykke (<http://www.bbc.co.uk/newsbeat/article/19960162/amanda-todd-memorial-for-teenage-cyberbullying-victim>).
 - 17-årige Julia Rebecca fra Piaui, Brasilien, tog sit eget liv i 2013, efter at seksuelt eksplicitte billeder af hende selv og hendes partner var blevet lagt ud på nettet uden hendes samtykke (<https://www.bustle.com/articles/9485-revenge-porn-legislation-called-for-in-brazil-following-17-year-olds-suicide>).
- (18) Ifølge en undersøgelse i 2015 foretaget af Cyber Civil Rights Initiative: <https://www.cybercivilrights.org/wp-content/uploads/2014/12/RPStatistics.pdf> (NB: Denne undersøgelse brugte et bekvemmelighedsudvalg på 1 606 respondenter).
- (19) Se: <https://www.theguardian.com/technology/2015/jul/15/revenge-porn-cases-increase-police-figures-reveal>
- (20) Når et domæne lukkes ned, er det ikke usædvanligt at opleve en række dubletter. Det mest udbredte eksempel på onlinehævnporno, »Is Anyone Up.com«, fik på et tidspunkt 350 000 hits om dagen og inspirerede til en serie af »afsmitningssites« med tilsvarende navne, efter at det blev fjernet i 2012: <https://www.theguardian.com/culture/us-news-blog/2012/dec/06/hunter-moore-isanyoneup-revenge-porn-website>
- (21) <http://www.bbc.com/news/world-europe-38717186> og <http://www.independent.co.uk/news/world/americas/chicago-teenager-gang-rape-facebook-live-video-dozens-watched-a7642866.html>
- (22) Cyberstalking: stalking ved brug af e-mail, SMS'er eller internettet — går især ud over unge kvinder. Fire procent af alle 18- til 29-årige kvinder eller 1,5 millioner i EU-28 har oplevet cyberstalking i de 12 måneder forud for interviewet sammenlignet med 0,3 % af kvinder, der er 60 år eller derover (FRA (2014): *Vold mod kvinder: en EU-undersøgelse*. Rapport over vigtigste resultater. Findes på: <http://fra.europa.eu/en/publication/2014/violence-against-women-eu-wide-survey-main-results-report>).
- (23) Seksuel chikane: ikkeverbale former, herunder internetchikane. 11 % af kvinder har modtaget uønskede, krænken- de og seksuelt eksplicitte e-mails eller SMS-beskeder eller krænkende og upassende tilnærmelser på sociale netværkssider (med erfaringer fra 15-års alderen). FRA (2014): *Vold mod kvinder: en EU-undersøgelse*. Rapport over vigtigste resultater. Findes på: <http://fra.europa.eu/en/publication/2014/violence-against-women-eu-wide-survey>
- (24) Helweg-Larsen, K.; Schütt, N. og Larsen, H.B. (2012): *Predictors and protective factors for adolescent Internet victimization: results from a 2008 nationwide Danish youth survey*. Acta Paediatrica. 101(5), 533-539.
- (25) F.eks. England og Wales, som kriminaliserede hævnporno i 2014. BBC analyserede anmodninger om informationsfrihed fra 31 polititjenester i England og Wales i perioden mellem april og december 2015. Dog registreres offerets køn og relationen til gerningsmanden ikke i flertallet af sagerne, hvilket begrænser dataenes anvendelighed: <https://docs.google.com/spreadsheets/d/1T-6bqWcs-s4JKu7L9LV11VLy-z8FeYPUP42ZW-SNe3Gmw/edit#gid=2041719221>
- (26) Henry, N. og Powell, A. (2015): *Beyond the »sext«: Technology-facilitated sexual violence and harassment against adult women*. Australian and New Zealand Journal of Criminology. 48(1), 105.
- (27) <http://www.bbc.com/news/uk-37278264>
- (28) EAW (2013): *New Technology: Same Old Problems. Report of a roundtable on social media and violence against women and girls*. Findes på: http://www.endviolenceagainstwomen.org.uk/wp-content/uploads/Report_New_Technology_Same_Old_Problems.pdf, s. 5.
- (29) Se slutnote 11.
- (30) Nobles, M.R.; Reyns, B.W.; Fox, K.A. og Fisher, B.S. (2014): *Protection against pursuit: A conceptual and empirical comparison of cyberstalking and stalking victimization among a national sample*. Justice Quarterly. 31(6), s. 53-65.
- (31) Crown Prosecution Service guidelines on prosecuting the offence of disclosing private sexual photographs and films. Findes på: http://www.cps.gov.uk/legal/p_to_r/
- (32) Crown Prosecution Service (2016): *Violence against women and girls: Crime report 2015-16*. s. 11. Findes på: http://www.cps.gov.uk/publications/docs/cps_vawg_report_2016.pdf
- (33) <https://www.transatlantic-lawyer.com/2016/09/france-the-new-digital-law-is-adopted/>

- (³⁴) <https://www.theguardian.com/technology/2014/may/22/revenge-porn-victims-boost-german-court-ruling>
- (³⁵) <https://www.beds.ac.uk/research-ref/irac/nccr>
- (³⁶) Maple, C.; Shart, E. og Brown, A. (2011): *Cyber stalking in the United Kingdom: An Analysis of the ECHO Pilot Survey*. University of Bedfordshire. Findes på: https://www.beds.ac.uk/_data/assets/pdf_file/0003/83109/ECHO_Pilot_Final.pdf
- (³⁷) UK Government Press Release (2015). Findes på: <https://www.gov.uk/government/news/hundreds-of-victims-of-revenge-porn-seek-support-from-helpline>
- (³⁸) Rapport fra Højkommissariatet for Menneskerettigheder om måder at bygge bro på mellem den kønsspecifikke IT-kløft, i et menneskerettighedsperspektiv — svar fra Slovenien. Findes på: <http://www.ohchr.org/Documents/Issues/Women/WRGS/GenderDigital/SLOVENIA.docx>
- (³⁹) https://ec.europa.eu/home-affairs/what-we-do/policies/organized-crime-and-human-trafficking/cybercrime_en

Det Europæiske Institut for Ligestilling mellem Mænd og Kvinder (EIGE) er EU's videnscenter for lighed mellem kønnene. EIGE støtter beslutningstagerne og alle relevante institutioner i deres bestræbelser på at gøre ligestilling mellem mænd og kvinder til virkelighed for alle europæere ved at stille specifik ekspertise og sammenlignelige og pålidelige data om ligestilling mellem kønnene i Europa til rådighed for dem.

© Det Europæiske Institut for Ligestilling mellem Mænd og Kvinder (2017).
Eftertryk tilladt med kildeangivelse.

